

2023-01-13

Handläggare

Kerstin Bratt
Telefon:08-508 21 470

Till

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2023-03 23

Verksamhetsberättelse 2022

Solberga/Sjöängens förskolor

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	6
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	13
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	15
Uppföljning av ekonomi	20
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	20
Investeringar	20
Medel för lokaländamål.....	20
Övrigt.....	20
Systematiskt kvalitetsarbete.....	20
Övrigt	20

Bilagor

Bilaga 1: Atgarder VoR (1)

Sammanfattande analys

Vision

Solberga/ Sjöängens förskolor kännetecknas av en förskola i världsklass där lek, lärande, trygghet och respekt för det enskilda barnet står i centrum. Förskolan ska möta barnens förmågor och intressen. Med en förskola i världsklass bidrar vi till att framtida generationer präglas av nyfikenhet och lust att lära, trygghet och respekt för olikheter.

Verksamhetsidé

Vårt uppdrag är att förmedla både kunskaper och värden. I verksamheten levandegör vi demokratiska värden samtidigt som vi stimulerar kreativitet och lärande. Vi ser på hållbar utveckling ur ett helhetsperspektiv där delar som lärande, val av material, kost, mänskliga rättigheter, demokrati, delaktighet, jämställdhet och vår relation till naturen ingår. Vi ger alla barn i verksamheten en trygg, omsorgsfull, lustväckande och stimulerande vardag med närvarande och aktiva medforskande pedagoger. Barnen ska se på framtiden som positiv och påverkingsbar.

Den pedagogiska verksamheten utgår ifrån målen i förskolans läroplan, skollagen, barnkonventionen, Plan mot kränkande behandling och vårt arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering samt Stadsdelens nämndmål som blir våra gemensamma enhetsmål.

Vi arbetar utifrån en idé om en välkomnande förskola där alla ska känna sig väl bemötta, känna trygghet och omtanke. Där frågor välkomnas och synpunkter är värdefulla. Välkomnande mötesplatser som skapar meningsfullhet för barn, vårdnadshavare och personal.

Verksamhetsbeskrivning

Solberga/ Sjöängens förskolor är en kommunal förskolenehet inom Hägersten- Älvsjö stadsdelsförvaltning. Enheten består av åtta förskolor. Prästängen, Skattkistan, Solängen, Sylvester, Äppelängen, Eken, Sjöstjärnan och förskolan Snabelskon. Sammanlagt 26 grupper. Vid halvårsskiftet avvecklades förskolan Citrusgården som hörde till enheten förut och barn och pedagoger flyttade in i nybyggda förskolan Snabelskon.

Flytten till nya lokaler som inte visade sig vara färdiga har renderat i ett stort merarbete för ledning och medarbetare. De största problemen har varit en gård som inte är färdigbyggd och dörrar som inte fungerar. Köket har också varit ett stort problem bland annat med en diskmaskin som inte fungerat. Vi kan konstatera att det fortfarande återstår många saker som behöver åtgärdas innan byggnaden och gården är fullvärdiga.

Snittet för antal inskrivna barn är 488. Andel anställda i barngrupp ca 100 och av dessa är 34,9% legitimerade förskollärare.

Solberga/ Sjöängens förskolors organisation och ledningsstruktur

Ledningen består av en rektor, två biträdande rektorer och en administratör.

Rektor med det övergripande ansvaret för utbildningens alla delar; ekonomi, personal och den pedagogiska verksamheten.

Biträdande rektorer som tillsammans med rektor ansvarar för personal och att driva den pedagogiska utvecklingen framåt. Delta och driva operativa processer på förskolorna.

Administratör vars huvuduppgifter är fakturering, en viss del personaladministration samt beställning av varor.

Förstärkning ledning 40% förskollärare som frilagts från undervisningen två dagar i veckan sedan oktober.

Samordnare är en pedagog som ansvarar för den dagliga bemanningen på varje förskola.

Kvalitetsgrupp som består av fyra förskollärare som driver nätverk för barnskötare på enheten. Detta är nytt från höstterminen.

IT- pedagog är en förskollärare som på ca 20 % av sin tjänst från oktober hjälper pedagoger med I- pads och digitalutveckling.

Arbetslagsansvarig förskollärare finns på varje förskoleavdelning med ansvar att driva det pedagogiska arbetet framåt tillsammans med arbetslaget.

Förskollärare: Ansvarar för att leda och utvärdera processen dagligen.

Arbetslag Ansvarar för att processerna genomförs dagligen. Består av förskollärare och barnskötare.

Kvalitetsutveckling

Enheten bedömer att förskolorna sammantaget har en god måluppfyllelse för läroplanens målområden och övriga mål för verksamheten. Underlaget för bedömningen är verktyget planering och bedömning i Skolplattformen, utvärdering av projektplanerna, kvalitetsindikatorn, medarbetarsamtal och förskoleundersökningen.

I början av varje termin skriver pedagogerna en planering på skolplattformen. Gruppens och barns individuella lärande följs upp genom lärloggarna likaså planeringsprocesser. Lärloggarna har flera funktioner dels används de för att synliggöra praktiken till vårdnadshavarna dels för att analysera vad som händer i verksamheten och i barngruppen. De används även som kontrollinstrument för att kontrollera att man arbetar med läroplansmålen. I slutet av varje termin skriver alla pedagogerna en utvärdering/analys som grundar sig dels på lärloggarna dels de egna reflektionerna. Vi ser behovet av att säkerställa att pedagogernas reflektioner leder till att undervisningen utvecklas och bidrar till barns lärande. Ett förtydligande behövs även kring enhetsmål/ aktivitetsplan så dessa blir kända av alla medarbetare och utgör en tydlig grund i arbetet.

Hög sjukfrånvaro, sjukskrivna förskollärare samt rörlighet i arbetslagen har påverkar arbetets kvalitet. Vi kan se att de arbetslagen som får till en högre kvalitet i undervisningen är stabila arbetslag som leds av en kompetent arbetslagsledare som med engagemang leder, skapar struktur och prioriterar det som är viktigt.

Förskolans lärmiljöer

Enheten arbetar med fokus på att introducera och stärka kvaliteten i undervisningen. Kompetensutvecklingen för arbetslagsledarna har varit inom ramen för inkluderande/tillgängliga lärmiljöer. Denna har letts av biträdande rektorer och har haft kollegialt lärande som metod. Förskolans sociala, fysiska och pedagogiska miljö har betraktats var för sig och från flera utgångspunkter och med olika fokus. Enheten ser effekter av de pedagogiska diskussionerna i pedagogernas sätt att dokumentera och inreda de pedagogiska lärmiljöerna. Vi ser att det fortfarande finns stora skillnader i pedagogisk miljö och förhållningssätt på de olika förskolorna. Under 2022 har enheten arbetat med att skapa likvärdiga lärmiljöer. Detta arbete har varit gynnsamt men vi ser ett behov av fortsatt utveckling och fördjupning. Enheten har under hösten även kommit igång med pedagogiska diskussioner för att öka barnskötarnas medvetenhet vad det gäller undervisning, utbildning och förhållningssätt. Detta arbete har drivits av enhetens nybildade Kvalitetsgrupp som består av fyra av enhetens förskollärare. Under 2023 kommer enheten ansöka om att använda del av fond för att kunna fortsätta detta utvecklingsarbete.

Språk och kommunikation – Högläsning- boksamtal – språkgenrer

Arbetet med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har pågått under året. Olika fortbildningsinsatser har ägt rum under i form av föreläsningar, workshops, filmer och pedagogiska diskussioner. Pedagogerna upplever att medvetenheten kring ord och begrepp har ökat. Pedagogerna har arbetat med bland annat talutrymmet i barngruppen och att utveckla kommunikationen med barnen. Många avdelningar har förbättrat och utvecklat sina läsmiljöer för att stimulera språkutvecklingen och öka intresset hos barn och vårdnadshavare för högläsning. Arbetet med språk och kommunikation samt interkulturalitet kommer att fortgå även under nästa år.

Digitala verktyg

Arbetet med digitaliseringsstrategin har fortgått under året. Under en period så låg arbetet nere på grund av den managering som skedde med anledning av byte av IT-system. En av enhetens förskollärare har sedan oktober ägnat del av sin tjänst med att vara behjälplig med att utveckla och guida enhetens pedagoger i sin digitalakompetens och på det viset gynna barns förutsättningar i att utmanas i sin användning av digitala verktyg i sitt lärande. För att få till en fortsatt gynnsam utveckling så kommer enheten även under nästa år fortsätta med detta arbete.

Kompetensutveckling

- Vidareutbildning till förskollärare för barnskötare.
- VFU-handledarutbildning.
- Arbetsmiljöutbildning för skyddsombud.
- Ledarskapsutbildning för blivande chefer.
- Rektorsprogrammet.
- Lokala forum/interna utbildningar i bland annat digitalisering, lärmiljöer, Skolplattformen mm
- Fördjupade föreläsningar/kurser i bland annat språk, TAKK-tecken, flerspråkighet

- Stadsdelsgemensam utbildning för enhetens kockar
- HLR och brandskydd
- Flerspråkighet i förskolan
- Språkutvecklande arbetsplats via Hermods

Värdegrunden behandlas på APT enligt årshjulet. Resultatet av medarbetarenkäterna har följts upp i maj månad.

VB kommer att behandlas på APT i januari.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34,9 %		0 %	45,2 %	33 %	33 %	VB 2022
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	80 %			82 %	88 %	88 %	2022
  Antal barn per grupp	18 barn/avd.			17,4 barn/avd.	16	16	VB 2022
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,2 st			4,9 st	4,9	4,9	VB 2022
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,9			3,8	3,6	3,6	2022

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

Beskrivning

Barnkonventionens intentioner präglar utbildningen och arbetet med normer och värden på våra förskolor. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Lyhörda, medvetna pedagoger erbjuder en stimulerande lärmiljö som väcker barns nyfikenhet på sin omvärld.

Undervisningen kännetecknas av lek, språk, kommunikation samt hållbar utveckling, där barnens förmågor tas tillvara i undervisningens utformning. Interkulturellt förhållningssätt präglar utbildningen samt förskollärarnas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare.

Förväntat resultat

Utbildning och undervisning utformas utifrån alla barns rättigheter, behov och intressen. Utbildning och undervisning präglas av ett interkulturellt och normkritiskt förhållningssätt. Alla barn utmanas i sin språkutveckling genom en medvetet planerad utbildning och undervisning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt som rör barns rättigheter	2022-01-01	2022-12-31	

Enhetsmål: Vid Solberga-Sjöängens förskolor är gruppen en tillgång där varje barn har en självklar plats, ges utrymme och blir lyssnat på

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- En tillgänglig och begriplig lärmiljö där barn har en självklar plats där de blir lyssnade på och ges utrymme
- I projektplanen framgår tydligt att barnens intressen och behov styr undervisningens innehåll och upplägg

Analys

Samtliga avdelningar i enheten har under året arbetat med pedagogiska lärmiljöer ur ett tillgänglighetsperspektiv som utvecklingsområde. Alla avdelningsansvariga förskollärare har deltagit i kollegialt lärande för att få en fördjupad förståelse kring att förhållningssätt, pedagogisk planering och fysisk lärmiljö samspelar och är avgörande i arbetet för att närma sig enhetsmålet. Ledningsgruppen har i detta arbete använt sig av tillgänglighetsmodellen från specialpedagogiska skolmyndigheten som utgångspunkt. I utvärderingar av avdelningarnas utbildning och undervisning (i projektplanen) kan ledningsgruppen se en ökad medvetenhet kring tillgänglighetsmodellen och dess betydelse i förståelsen av tillgänglighet och likvärdig utbildning. I avdelningarnas projektarbete har språk och naturvetenskap varit fokusområden och i kvalitetsindikatorn kan vi se ett ökat resultat i avdelningarnas självvärdering gällande just dessa områden. Detta tyder på att avdelningarna arbetat tydligt med sina fokusområden och kan se en förbättring gällande den undervisningen som barnen möts av inom dessa två områden i läroplanen. Arbetet med skapande och matematik har inte värderats lika högt i arbetslagens självvärdering men når en grundläggande nivå.

Vid kartläggning av barn med särskilda behov kan ledningsgruppen dock se ett utökat behov

av specialpedagogisk insikt hos medarbetare och ett fortsatt arbete med tillgänglighetsmodellen bör fortgå under 2023.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö är lika viktiga delar som tillsammans skapar goda förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Fysisk rörelse och hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Målet är att främja hälsosamma vanor och rörelseglädje hos barn. Det handlar även om att barn ska få utveckla sin identitet och känna trygghet i den. Barns digitala kompetens utmanas och de digitala resurserna används på ett genomtänkt sätt i undervisningen. Kunskap om digitaliseringens möjligheter och dess utmaningar är vägledande.

Som stöd för att planera och utveckla utbildning och undervisning använder pedagogerna gemensamma strategidokument och ställningstaganden om språk, kultur, fysisk rörelse och måltid samt digitala verktyg.

Förväntat resultat

Alla barn utforskar, leker och kommunicerar i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer.

Alla barn utmanas genom en medvetet planerad utbildning och undervisning som synliggör sambandet mellan goda matvanor, fysisk aktivitet och hälsa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens förskoleavdelning ska tillsammans med förskoleenheterna fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleavdelning ska tillsammans med förskoleenheterna utveckla sitt strategiska kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning fortsätta att implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden för digitala verktyg i undervisningen.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning fortsätta att implementera den stadsdelsgemensamma rörelsestrategin för fysisk aktivitet och hälsa samt matstrategin.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning implementera det stadsdelsgemensamma underlaget för stadens språkprogram.	2022-01-01	2022-12-31	

Enhetsmål: Varje barn i Solberga- Sjöängens förskolor möts av lärmiljöer där organisation/ struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Barnen på enhetens förskolor möter likvärdiga lärmiljöer enligt stadsdelens gemensamma ställningstaganden för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö
- Förskolornas pedagogiska utemiljö bidrar till att barnen på enhetens förskolor tar del av daglig rörelse
- Barnen på enhetens förskolor erbjuds högläsning dagligen
- barnen på enhetens förskolor serveras en god, vällagad och näringsriktig mat med hänsyn tagen till riktlinjer och rekommendationer

Analys

Samtliga avdelningar i enheten har under året arbetat med pedagogiska lärmiljöer ur ett tillgänglighetsperspektiv som utvecklingsområde. Alla avdelningsansvariga förskollärare har deltagit i kollegialt lärande för att få en fördjupad förståelse kring att förhållningssätt, pedagogisk planering och fysisk lärmiljö samspelar och är avgörande i arbetet för att närma sig enhetsmålet. Vi har under året säkerställt att varje avdelning har en läsmiljö som inbjuder till spontan läsning och ökat intresse för böcker. Detta har lett till att barnen getts utökade tillfällen till högläsning.

Förskoleundersökningen visar att enheten ligger relativt stabilt i de flesta frågor och följer stadsdelens trend. En knapp minskning på områden gällande utveckling och lärande kan bero på ett nytt arbetssätt med planering och bedömningsmodulen eller vara ett resultat av föregående års restriktioner gällande informationsmöten eller vårdnadshavares närvaro i verksamheten. Resultaten för normer och värden har en liten ökning jämfört med föregående år då eventuellt omsorg fått ta en större plats i utbildningen. Till nästkommande år ska vi använda analysen av förskoleundersökningen och tillsammans se över konkreta åtgärder för att göra utveckling och lärande mer systematiskt tydligt för vårdnadshavare att följa. Generellt kan vi också se i enhetens resultat att vårdnadshavare till pojkar tenderar att vara mindre nöjda än vårdnadshavare till flickor. En närmare analys av detta på varje förskola visar att det främst är två förskolor där skillnaderna är anmärkningsvärda. En fördjupad jämställdhetsanalys på dessa två förskolor behöver äga rum under 2023.

Alla barn i Solberga-Sjöängens förskolor erbjuds kvalitativa utomhusvistelser varje dag och investeringar har gjorts under året för att säkerställa en god utomhusmiljö för utevistelser. Närheten till naturområden och parker bidrar till barnens rörelse och promenader till dessa görs minst en gång i veckan. På vår nya förskola Snabelskon har förskolans gård inte varit färdigställd vid inflytt och fortfarande fyra månader senare har vi inte tillgång till förskolans alla utrymmen utomhus. En organisation för att göra utevistelsen säker och inspirerande för barnen har varit nödvändig och kommer att behöva följas upp nästkommande år.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet använder digitala verktyg i sitt lärande	70			74	75		2022
◆ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen	81			82	84		2022
◆ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	81			83	85		2022

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

Beskrivning

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga. Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Särskilda medel för kultur och skapande finns avsatta för att stimulera och utveckla detta arbete.

Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. Den kan visa på möjlighet att formulera och uttrycka sig, bjuda på upplevelser som berikar, utmanar och bekräftar. För att nå nya målgrupper är det angeläget att alla barn får prova olika former av skapande och kultur tidigt. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen. Kulturpengen är baserad på antalet inskrivna barn i förskolan..

Stadsdelsnämnden har utformat ett gemensamt ställningstagande för alla förskolor avseende arbetet med kultur i förskolan. Ställningstagandet ska vara ett stöd för medarbetarna i undervisningen samt kunna användas som information till vårdnadshavare. Implementering pågår och fortsätter under 2022.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Stadsdelsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Ett nätverk utformas med aktörer från olika organisationer, föreningar och delar av stadens verksamheter i syfte att samverka och informera om fritids- och kulturverksamheter i stadsdelen främst för barn och unga.

Stadsdelsnämnden har samarbete med biblioteken i stadsdelen. Fysiska möten kompletteras med digitala alternativ för att öka tillgängligheten för barn och ungdomar.

De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Äldreomsorgen har sju öppna mötesplatser bestående av två aktivitetscenter och fem träffpunkter, beredskap för Covid19-anpassade aktiviteter finns. I samarbete med kulturnämnden sker en särskild satsning på kultur för äldre i äldreomsorgens verksamheter. Stadsdelsnämnden planerar att bjuda in äldre till kulturevenemang under året.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag. Flera av de lokala föreningarna tar ett stort ansvar för att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelen och bjuder in såväl nya besökare som erfarna.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att systematiskt inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelen för att bidra till stadsövergripande samhällsplanering som ska ge lika möjligheter till deltagande och skapande samt ett kreativt och attraktivt Stockholm. I arbetet strävar förvaltningen efter att hitta ett sätt för föreningar att nyttja lokaler och utrymmen på Medborgarkontoret i Älvsjö.

Stadsdelens parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation. Möjlighet till spontanidrott finns bland annat vid de nya utegymmen och konstgräsplanerna.

Förväntat resultat

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga. Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika

former av kultur och skapande.

De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer. Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.

Ett nätverk med aktörer kring barn och ungas fritids- och kulturaktiviteter finns för att planera, informera och samordna verksamheter och resurser, med syftet att bredda deltagandet och nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska verka för att nyttja de erbjudanden som ges via kulanpremien i syfte att fler barn ska ta del av kultur.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Enheten har använt Kulanpremier så merparten av enheten barn har tagit del av externa kulturaktörers aktiviteter. Det har handlat om besök på teater eller aktörer som kommit till förskolan.			
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden Förskolan som kulturell mötesplats, för förskolans arbete med kultur.	2022-01-01	2022-12-31	

Enhetsmål: *Enheten erbjuder kultur för, av och med barn*

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Barnen tar del av olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan av barn, med barn och för barn.

Analys

Under detta år har barnen på förskolan givits möjlighet, i större utsträckning än under pandemins restriktioner, att besöka kultur i närområdet.

Barnen i enheten har tagit del av kultur i olika former exempelvis konstpromenader i närområdet, teaterbesök eller biblioteksbesök för att bredda barnens upplevelser av kultur. Förskolorna har även haft föreställningar då teatrar kommit till förskolegården.

Barnen i enheten har genom olika uttrycksätt såsom skapande i många olika former, dans, dramatisering, musik med mera varit aktiva producenter av kultur. Genom att dela sitt skapande med andra barn så har barnen givits möjligheter att uttrycka sig om sin egen konst samt definiera sitt skapande.

Fokusområde kring språk och tidig språkutveckling har på de flesta avdelningar bestått i en fördjupning i en bok. Genom bokens berättelse har barnen givits möjlighet att lära sig nya begrepp, skapa med ostrukturerat material, dramatisera osv.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) gäller även under 2022. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar stadsdelsnämnden med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas med utgångspunkt ur förra årets inventering av investeringsbehov. Pengarna är tänkta att gå till energieffektiviseringsåtgärder i form av LED och nya vitvaror.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2022 ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden. Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är förvaltningens största källa av växthusgaser.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden implementerar den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna.

Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter.

Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin.

Den relativa energiförbrukningen i stadsdelsnämnden har minskat.

Utsläpp från stadsdelsnämndens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat.

Stadsdelsnämnden ska vara en fossilfri organisation år 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsspridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys			
Enheten har arbetat för att genomföra och bibehålla nivå 2 genom att ersätta gamla mattor, soffor och kuddar med hjälp av bidrag för Kemikaliesmart förskola.			
✓ Förvaltningens verksamheter ska arbeta för att minska användningen av plast.	2022-01-01	2022-12-31	

Enhetsmål: Enheten arbetar för att Hägersten-Älvsjö är en fossilfri organisation 2030

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andel inköpta ekologiska livsmedel är minst 60% på alla enhetens förskolor
- Alla inköp görs via Agresso
- Alla avdelningar har nått minst nivå 2 i kemikaliesmartförskola

Analys

Enhetens köp av ekologiska livsmedel uppgår till 63%. Vi ser en ökad medvetenhet hos alla kockar men rådande livsmedelssituation har gjort det svårt att ibland kunna beställa de varor man önskar. Variationen mellan förskolorna ligger på 54- 69% ekologisk mat.

Enhetens inköp görs via Agresso då det är möjligt. I undantags fall köps varor in utanför systemet då dessa inte går att beställa via Agresso.

Enheten har under året bytt ut mattor, soffor och material för att bibehålla nivå 2 och sikta mot nivå 3. Ett fortsatt arbete behövs för att hålla i den gynnsamma utvecklingen.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom

kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom givna ekonomiska ramar

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

-En budget i balans

Analys

Enhetens kostnader är högre än budgeterat. Detta mycket på grund av kostnader kring rehabilitering och avslut av personalärenden. Pandemin har också lett till högre vikariekostnader och det pågående världsläget att varor och tjänster fördyrats framför allt så ser vi en ökning av matkostnaderna.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
— Sjukfrånvaro						Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
— Sjukfrånvaro dag 1-14						Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet fortsatt ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya stadsdelsnämnden är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Arbetsmiljö

Arbete inom arbetsmiljöområdet är fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och trivas i arbetet. Ett tillgängligt ledarskap är här viktigt för att kunna skapa och säkerställa en god arbetsmiljö. Det är även viktigt att säkerställa att arbetsmiljön är fri från kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, diskriminering och repressalier. Chefer ska ha god kunskap om ovanstående och förvaltningen fortsätter att regelbundet genomföra utbildning inom områdena. Utbildningar för chefer och skyddsombud inom grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete planeras också fortsätta under kommande år. Att arbeta förebyggande för att sänka sjukfrånvaron är fortsatt prioriterat. Stadens rehabiliteringsprocess tydliggör hur arbetet ska ske vid såväl kort- som långtidsfrånvaro och det är av största vikt att denna process följs.

Friskvård och att ha ett främjande och förebyggande hälsoperspektiv är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Alla medarbetare på förvaltningen erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet och verksamheten så tillåter. Medarbetare med lägre sysselsättningsgrad än heltid erbjuds friskvårdstid i proportion till sysselsättningsgrad. Alla medarbetare kan som anställda inom Stockholms stad, köpa årskort på stadens sim- och idrottshallar till ett subventionerat pris. Medarbetare kan även välja att få annan godkänd friskvårdsaktivitet subventionerad till ett belopp som fastställs av förvaltningens årsvis, för närvarande 1 200 kronor per år.

Kompetensförsörjning

Chefer ska ha en god kunskap inom stadens kompetensförsörjningsprocess för att långsiktigt ha en plan för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. För att stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering inom respektive verksamhetsområde. Vid rekryteringar är det viktigt att säkerställa att den enskildes kompetens blir avgörande och att ingen diskriminering sker. Vid chefsrekrytering är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekryteringen och urvalet. Stadsdelsnämnden fortsätter därför att stärka chefer i kunskap om stadens kompetensbaserade rekryteringsprocess.

Medarbetare med ofrivillig deltid som anmäler önskemål om högre sysselsättningsgrad ska erbjudas det när möjlighet uppstår. Arbetet med att öka kunskapen om projektet ”heltidsresan” och en god bemanningsplanering fortsätter under kommande år där det nya schema- och bemanningssystemet Medvind även har startat inom flera verksamheter.

Chefsuppdrag och ledarskap

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och hantera förändringar och komplexa situationer.

Stadens nya chefsprofil grundar sig i det transformerande ledarskapet, eller Full Range leadership-modellen, en modell som länge dominerat forskningen. Chefsprofilen består av fem kompetenser och utgör en plattform för stadens syn på chefers ledarskap. Chefsprofilen är vägledande i arbetet med aktiviteter inom ledarutveckling som stadsdelsnämnden arbetar med under 2022.

Chefer som i den nya stadsdelsnämnden är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Stadsdelsnämnden kommer även kommande år att ta fram en s.k. chefsutvecklingstrappa med olika nivåer av utbildningsblock kopplat till grundnivå respektive fortsättningsnivå. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom dels genom stadens chefsutvecklingsprogram och dels andra stadsövergripande upphandlade insatser.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.

Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Enheten har implementerat arbetet med förbättrad arbetssituation i sitt ordinarie arbetsmiljöarbete. Uppföljning har skett i arbetsmiljögruppen.			

Enhetsmål: *Enheten är en god arbetsgivare med en god arbetsmiljö*

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

-Sänkt sjukfrånvaro

-Ett gott arbetsklimat

Analys

Grunden för bedömningen av måluppfyllelsen bygger på följande underlag;

- medarbetarenkäten

- statistik sjukfrånvaro

Enheten har under senhösten drabbats av en hög sjukfrånvaro. Det handlar i huvudsak om medarbetare som genomgått icke arbetsrelaterade kirurgiska ingrepp av olika slag. Detta har lett till ett behov av en ökad andel vikarier på enheten. Våra "egna" vikarier har inte räckt till och vikarieförmedlingarna har inte kunnat förmedla vikarier i den utsträckning vi har haft behov av.

Enheten har påbörjat sitt arbete med tidiga samtal kring frånvaro för att stävja hälsorisker och öka förutsättningar för ett gott arbetsklimat.

Medarbetarenkätens värden visar en variation mellan förskolorna, även om värdena i sig befinner sig på en stabil nivå. Variationen ser vi som en följd av förskolornas olika utmaningar under året. På APT i maj har work-shops genomförts på förskolorna där varje medarbetare har fått möjlighet att uttrycka sina tankar/ synpunkter för att skapa delaktighet och inflytande. Utifrån detta har sedan handlingsplaner skrivits.

Förutom på APT har enheten en arbetsmiljögrupp där arbetsmiljöfrågor ligger i fokus och även Husmöten/veckomöten på respektive förskola.

Under 2022 har medarbetarna fått ett ökat friskvårdsbidrag. Vi ser att det har utnyttjats flitigt och hoppas att detta ska leda till ökad hälsa och välbefinnande.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring

digitalisering ska uppmuntras. Nämnden kommer att arbeta aktivt för att bygga digital kompetens i stadens verksamheter. Detta inkluderar beställarfunktion av digitala tjänster och produkter.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsombud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Under 2022 kommer förvaltningen att utse informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer. De kommer representera sina verksamheter och deltar i arbetet med att kartlägga övergripande system, program, processer och arbetssätt. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2022.

Avdelningen för förskola

Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitalisering som ska utgöra stöd för undervisning samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare. Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och ställningstaganden för digitala verktyg i undervisningen fortsätter under 2022, parallellt med utvecklingen av arbetssätt för det systematiska kvalitetsarbetet i Skolplattformen. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling kring användning av digitala verktyg i undervisningen.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. En kartläggning av den digitala kunskapen görs inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen utvecklar och stärker arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår. Ett projekt för utveckling av kring digitalt (SMART) föräldrastöd pågår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov. Ett projekt med en digital samordnare kommer att genomföras under 2022 för att stötta medarbetare och chefer inom äldreomsorgen i användandet av olika tekniska lösningar. Införandet av smarta lås inom hemtjänsten påbörjas i början av 2022, arbetet med att erbjuda digitala inköp fortgår samt att förvaltningen inväntar direktiv gällande införandet av digitala natttillsyner.

Avdelningen för samhällsplanering och intern service
Avdelningen ska planera för det långsiktiga digitaliseringsarbetet på förvaltningen och strukturera upp detta. Vidare ska en IT-samarbetsyta lanseras och även ett bokningssystem för el-cyklar. Det kommer också att tas fram en struktur för ett digitaliseringsnätverk där alla verksamheter ska involveras.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetsätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Investeringar

Förskolan Eken, byggt för passage bakom förråd, bytt stängningsmekanism på grindarna till gården.

Inköp av inventarier och material för uppstart ny förskola.

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Enheten bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med årshjulet.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål från vårdnadshavare hanteras direkt via telefon, mail eller genom fysiska samtal. Dessa tas sedan upp med berörd personal vid samtal, APT och skriftlig information.

- Riktlinjer vid Covid -19 (barn med symtom) vid vädjan om hämtning av barn eller hemmahållanden,
- Tjänstefördelningen
- utåtagerande barn
- Synpunkter på sommarförskolans förfrågan om barns närvaro

- Vädjan om hemmahållande av barn då allmäntillståndet är nedsatt
- Bemötande vid hämtning och lämning
- brister i utbildningen och undervisningen
- Utebliven information
- vegetarisk matsedel
- vattensamling förskolegård
- klagomål på nyöppnade förskolan Snabelskon vad det gäller gård, dörrar barnvagnsförråd etc.
- brist på utevistelse